

Diversi Tractatvs

Coloniae Agrippinae, 1629

Dispvatio II. An magorum opera miranda ad dæmones reducenda sint?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61359)

illas inusitatas operationes efficiant. Quod nos non negamus, sed potius asserimus: sed dubitatio est de omni operatione mirabili magorum. De quo

Secunda assertio sit. Multos effectus mirabiles ac insolitos efficiunt magi, qui nequaquam reduci possunt ad virtutem operatricem causarum naturalium, aut artificialium. Huiusmodi ferè sunt omnia quæ narrantur de Simone, & Apollonio famosis magis. Huiusmodi etiam sunt prædicere occulta, aut futura, thesaurosq; absconditos reuelare, facere statuas loqui, & similia, quæ ex vna parte superant humanas vires, ex alia causarum naturalium efficacitatem, eo quod necessariò ab operante per intellectum procedere debent. Hanc assertionem acutè satis & copiose probat D. Thom. 3. contra gentes capite 104. Sed nunquid ad genios malos hi effectus reducendi sunt?

D. Thom.

DISPUTATIO II.

An magorum opera miranda ad dæmones reducenda sint

ET videtur non omnia magorum miranda opera esse reducenda ad dæmonum efficaciam patrocinantium magis. Primum ex Auicena dicente: Si homo esset secundum intellectum bene dispositus, & supra materiam eleuatus, res cuncta materiales, cælestes, & terrena simplices, ac mixtae, obedirent ei ad nutum: ac proinde nil mirabile eius excederet facultatem. Non longè absunt ab hac sententia, Fulginas, & alij medici, confingentes quoddam temperamentum æquali-

Auicena.

Fulginas.

tatis, & humorum, & qualitarum actiuarum ad pondus mixtione, quo temperamento, qui sit præditus, posse miracula efficere asseuerant.

Secundo. Deus hominibus sceleratis largitur gratias gratis datas: vt opera, quæ vires humanas, imò & angelicas excedunt, operentur diuina virtute adiuti: de quo latè superius egi circa articulum secundum questionis nonagesimæ, & palam fit in gratia sanitarum, ac dono linguarum: ergo de magis operantibus mirifica non est inconueniens asserere.

Dicit quis Gratijs gratis datas à Deo qui accipit, non vitur in malum finem: at isti magi operibus mirandis in malos fines vitur, nempe ad maleficiandos homines, ad occulta prodendum, ad decipiendum. *Contra,* quia hoc per accidens est gratiarum datarum gratis receptioni: quibus prauis homines aliquando prauè vitur, sicut accidit Claudie virgini Vestali, quam Dei virtute adiutam fatetur S. Thomas questione 6. de potentia art. 5. ad 5. aquam in vase perforato à Tiberi portasse sine effusione; & tamen in honorem Deæ Vestæ id hæc foemina fecit, cui suam virginitatem sacrauerat.

D. Thom.

Tertio. Hæc opera miranda possunt referri in patrociniam honorum Angelorum, ergo in eos potius quàm in dæmones referenda sunt, maximè quæ per ea opera aliquod beneficiu præstatur: verbi gratia sanitas præter communem cursum naturæ, dissoluere maleficia, reuelare thesauros in visce-

Bb 3 ribus

ribus terræ existentes. *Prob. consequentia*, quia id possunt efficere boni Angeli, & audiores sunt nostrarum utilitatum, quàm dæmones.

Sit tamē nostra *assertio*. Magi opera miranda quæ efficiunt excedentia suas vires, nequaquā Dei virtute, aut Angelorum honorum ea peragunt, sed virtute communicata à dæmonibus: ipsi enim sunt, qui ea mediantibus magis operantur. Prior assertionis pars est cōtra quosdā, qui moti secundo argumento (sed blasphemē) opera magorum Deo adscribūt, vt operantur principaliter mediante gratia gratis data, miraculorum, linguarum, &c. Sed *probat*ur ex doctrina

D. Thom. D. Th. de potentia q. 6. art. 5. nam gratiam faciendi res mirabiles communicat Deus in testimonium veritatis, & commune bonum: sed si magis communicaret Deus gratiam faciendi eas res mirabiles, quæ excedant eorum facultates, esset testis falsitatis: putā suorum dogmatum, suorum rituum, suorum scelerum: ergo non est id credendum de Dei bonitate, & æquitate. Consimiliratione negauimus supra dogmatizatoribus Hæreticæ prauitatis, Deum non communicare donum miracula faciendi.

Secundo. Deus, & Ecclesia leuere prohibēt huiusmodi magorū opera: ergo ad ea efficienda non dat suas gratias. *Tertio*. Qui operatur ex dono gratiæ gratis data, ad certū tempus, occasionem, & ceremonias, non restringuntur: sicut magi, qui si vel

minimo deficient, nihil efficiunt. *Quarto*. Vtus gratiarum non habetur habitualiter, vt supra docuimus, neque traduntur hæc gratia per disciplinā & præcepta: at magis quociens libet, factis certis ceremonijs (quæ potius inuocationes dæmonum sunt,) operantur, & suos discipulos magiæ artem docent, & auditores magistrorum sequentes præcepta, quæ Magistri, eadem operantur.

Secunda pars assertionis est contra quosdam Platonicos Iamblicū, Porphyrium, Plotinum, Proclum, & Iulianum apostatam, & cōtra alios modernos, qui horum magorum opera, si ad aliquod bonum ordinētur, aiūt esse Angelorum opera: sin minus dæmonum. Ita Glicas, Nizeras, & alij. *Glicas, Nizeras.* Horum sentētia plusquam falsa est. Et probatur primo ex quodam art. Parisiensi dicente: *Quod boni Angeli includantur in lapidibus, & consecrent imagines, vel vestimenta, aut alia faciant, quæ in istis artibus continentur* (magijs scilicet) *error*. Secundò quia in iure Canonico vniuersaliter vetatur, horum magorum ars, vt videre licet *causa 26.*

Tertio ratione. Nam Angeli horum magicorum effectores, exhibent se adorandos; imò & præcipiunt: iubēt sibi sacrificia offerri: quod certè nō facerent, neque permetterent boni Angeli. *Quarto*, quia istorum magorū ars indifferenter dirigitur ad inferenda mala per facta, adulteria, neces, &c. & ad bona conferenda. Miscent itidem multa mendacia, & deceptiones, vtuntur etiam imperio, & minis

scribitur

rerum impossibilium, vt superius retulimus: at nullum horum tribuendum est Angelis sanctis.

Tertia assertionis pars colligitur à sufficienti diuisione; nam si opera præfata nequeunt fieri nisi ab operante per intellectum; non ab homine; quia eius facultatem superant; non à Deo, aut bonis Angelis, vt probauimus; neque ab animabus separatis, de quo inferius: ergo à dæmone necesse est fieri, qui ex certo inito fœdere cum magis, vocatus adest, vt ea opera perficiat.

Pro primi argumēti responsione, confutandæ essent opiniones, seu potius deliria Auicēnæ, & Fulginatis; sed quia nullo apparenti fundamēto nituntur, refutationem huius relinquo Michaeli de Medina in libr. 2. de reſta in Deum fide c. 7. (secundi verò, Sybillano Decade 3. peregrinarum quæst. q. 3. c. 8. Ad secundum non inficiamur possibile esse vt Deus magis gratias aliquot gratis data communicet: maximè miraculorum, & fortè id fecit quando ex circumstantijs expediebat ad bonum Religionis, & Dei gloriæ: sic fortè accidit Claudia Virgini idolatræ, ad testificandum, & prouehendum bonum castitatis; cæterum id raro contingit, aut fortè nunquam, propter rationes allatas in probatione nostræ assertionis: per hoc tamen non negamus, quin magi operentur quædam mira, valde similia his, quæ sancti homines, & Angeli, virtute à Deo accepta, efficiunt, quando suas naturales vires excedunt: de quo sta-

tim, Ad 3. respondetur, non esse negandum bonos Angelos communicare aliquādo suam potestatem, & homines adiuuare, vt alijs beneficia sanitarum largiantur, consiliorum, &c. Sed hoc non faciunt vt magi ad sustentationem, vel sicut dæmones, vt colantur ab hominibus: sed solum propter Dei gloriā, & commodum hominū, & idèd ferè semper occultis modis. Quare opera magorum, quæ indifferenter diriguntur ad bona, & mala præstanda, imò tandem ad exitium inferendam, non Deo, neque Angelis adiuuantibus, adscribenda sunt vt actoribus, sed dæmonibus.

DISPVATIO III.

De modo, id est, de via, ac operationibus, quibus dæmones, siue per seipsos, siue ad inuocationem magorum, opera miranda efficiunt.

PRO decisione præmittendum, præfata opera necessario debere perfici per actionem transeuntem in exteram materiam: siue ea actio sit substantialis, vt generatio, siue accidentalis, vt motus localis, alteratio, augmentatio. Rursus ea operatione, vel sunt miranda opera immediatè sine vlla alia media actione, vel mediatè, id est, mediante alia actione: quæ à priori ortum habet, & ad quam consequitur. His suppositis.

Primo dico. Quidquid factibile est per motum localem immediatè possunt dæmones efficere. Prob. primo, quia materia corporalis obedit Angelis

Glica,
Nizell.

Mit. à
Medina,
Sybillan.